

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

RITS DE KLOOF DICHT

**15 WEKEN GEBOORTEVERLOF
VOOR ALLE OUDERS**

Naar wie gaat
de winst van
de winkelkar?

Hoe wordt je
aanvullend pensioen
uitbetaald?

Tijdelijke
werkloosheid:
check je toeslag

West-Vlaanderen
Constructief overleg bij
Aldi Roeselare

© ID/KATRIJN VAN GIEL

Cijfers en mensen

We worden er mee doodgeslagen. Cijfers, grafieken, procenten over de toestand van onze economie, de staatsschuld, het concurrentievermogen, het bruto binnenlands product ... Media, politici, werkgeversorganisaties en vakbonden, allemaal pakken we er gretig mee uit. Als iets niet in economische cijfers uit te drukken is, lijkt het niet te bestaan. Op zich is er niets mis met die cijfers. Meten is vaak weten, en belangrijk om de juiste beslissingen te kunnen nemen.

Maar zoals zo vaak, overdaad en slechts één raad schaadt. Door onze economische cijferfixatie verliezen we vaak mensen uit het oog. Met dat besef werd ik vorige week tweemaal geconfronteerd.

Een eerste keer toen ik de première mocht bijwonen van de film *Human forever*. Die film draait rond de jonge Nederlandse zorgverlener Teun Toebes, die heel bewust in de dementie-afdeling van een woonzorgcentrum ging wonen. Zijn verhaal roept allerlei vragen op. Wat is de plek van zorg in onze samenleving? Waar is de plaats van mensen met dementie in onze samenleving? Welke levenskwaliteit bieden we aan zieke mensen? Is commercie in de zorg wenselijk?

En, toeval bestaat niet, over dat soort vragen publiceerde het Federaal Planbureau deze week een zeer interessante

studie. Met opnieuw heel veel cijfers, dat wel, maar van een heel andere soort dan wat ze daar normaal berekenen. Hun conclusie: de grote economische cijfers doen het goed, maar het welzijn van de Belgen is al jarenlang aan het verslechteren. Maar, zeer opvallend, in de coronajaren steeg het welzijn opmerkelijk genoeg weer. Zou dat komen omdat het leven toen opeens veel trager ging? Omdat mensen weer meer op elkaar aangewezen waren en we ons daar best wel goed bij voelen? Omdat we plots beseften dat niet alleen hard werken belangrijk is?

Die welzijnsopstoot was echter van korte duur. In 2022 was het volgens het Planbureau alweer voorbij. Waarvan volgens het Planbureau vooral de gezondheid, zowel fysiek als mentaal, het slachtoffer is. Het recordaantal langdurig zieken is geen toeval. Het

wordt hoog tijd om die trend te keren. Door de werkdruk in te dijken. Door te voorkomen dat zwaar werk een even zware lichamelijke tol eist. Door onzekerheid voor mensen in te perken. Dat zal mensen goed doen. En die economische cijfertjes? Die zullen er op termijn alleen beter van worden. ■

© TIM DIRVEN

Ann Vermorgen,
ACV-voorzitter

Werkbaarheid

Almaar meer Belgen combineren twee banen

Een studie van HR-dienstenbedrijf Acerta, op basis van Eurostat-gegevens, wijst uit dat vijf procent van de Belgen twee banen combineert. Dat is maar liefst een kwart meer dan tien jaar geleden. In vergelijking met de buurlanden stijgt dat aantal ook sneller, al is het aantal Nederlanders met twee banen wel nog dubbel zo hoog. Opvallend, bijna 68 procent meer 65-plussers heeft tegenover tien jaar geleden een tweede baan. 'Veel mensen moeten op zoek naar een

extra inkomen', zegt Maarten Gerard, hoofd van de ACV-studiedienst. 'Het flexi-jobsysteem moedigt dat ook aan. Maar de cijfers over de werkbaarheid in onze arbeidsmarkt wijzen al op werkdrukprobleem. Dat wordt er met meerdere banen niet beter op. Mensen moeten vrij zijn in hun keuze, maar dan moeten ze in de eerste plaats kunnen kiezen voor een baan met een goed loon en goede werkomstandigheden. Dat vraagt andere prioriteiten dan meerdere jobs stimuleren' ■

Internationale solidariteit

ACV Voeding en Diensten schenkt 10.000 euro aan ontminningsproject in Oekraïne

ACV Voeding en Diensten en het Sociaal Fonds voor de landbouw hebben 10.000 euro geschonken aan het Oekraïense koor Kalyna. Dat bestaat uit Oekraïense vrouwen, die gevlucht zijn en vandaag in Zwitserland wonen, met partners of kinderen aan het front. Via hun vakbond zijn ze aangesloten bij dezelfde internationale landbouw- en voedingsvakbond als ACV Voeding en Diensten.

Het koor zamelde geld in voor een ontminningsproject. Met de opbrengst organiseert de vakbond trainingen om

landbouwers en werknemers bewust te maken van de gevaren van landmijnen in Oekraïne, en financiert het een machine om mijnen te detecteren. Sinds de Russische inval twee jaar geleden maken die het land onveilig. Een VN-rapport bracht aan het licht dat nergens ter wereld zoveel landmijnen liggen als in Oekraïne. Het zou nog 757 jaar duren om alles op te ruimen. 'Dit maakt onze internationale solidariteit heel concreet', aldus Pia Stalpaert, voorzitter van ACV Voeding en Diensten. ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen hilde.ceulemans@acv-csc.be - 02 244 32 81 - Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch - Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djonvri Ariën, Darius Cortez Cazas, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

27 miljard besparen: onrealistisch en schadelijk

We wringen ons voor lange tijd in een streng begrotingscarcan, waarschuwen experts. Nieuwe Europese begrotingsregels zouden toekomstige investeringen moeten veiligstellen. 'Maar het is louter cijferfetisjisme.'

– Tekst Nils De Neubourg

Economisch adviseur bij het ACV Renaat Hanssens vindt er geen doekjes om: 'Als dit akkoord er komt, zet het ons vast voor tientallen jaren. Voor noodzakelijke investeringen zal er in de komende periode te weinig ruimte zijn.' Investeren, groei en werkgelegenheid zijn nochtans wat Europese onderhandelaars beloven met de nieuwe Europese begrotingsregels.

Die regels werden midden februari afgeklopt. Althans, een voorlopige versie, want de uiteindelijke goedkeuring volgt nog. Na het provisorio akkoord doken al snel hoge besparingscijfers op in de media. Voor ons land kwamen de berekeningen op 27 miljard euro besparingen in de komende zeven jaar.

'Maar ook na die zeven jaar zullen we nog lang de gevolgen van deze afspraken blijven dragen', waarschuwt Hanssens. 'De opgelegde begrotingsdoelen zijn veel strenger dan wat economen en experts aanbevelen.'

Ook Europees kredietbeoordelaar Scope Ratings uitte bij nieuwsagentschap

Het gaat louter om cijferfetisjisme, zonder bewijs dat het werkt

– HIELKE VAN DOORSLAER

Bloomberg kritiek. 'Het laat te weinig ruimte voor broodnodige investeringen in digitale en duurzame technologieën of defensie', klinkt het. 'Het enige wat dit akkoord zal verwezenlijken is een afname van investeringen.'

In het rood

Dat er nood was aan nieuwe EU-begrotingsregels, is een breed gedragen idee. Want tijdens de corona- en energiecrisis vierde EU de begrotingsteugels. Die waren op dat moment onwerkbaar geworden. Lidstaten mochten hun begroting wat dieper in het rood laten gaan om de situatie de baas te blijven. Dat toonde volgens Hanssens dat we flexibel moeten kunnen reageren op uitdagingen. Terugkeren naar de oude regels was geen optie. 'Maar de nieuwe lijnen die de EU uitzet, zijn nauwelijks een verbetering.'

'De nieuwe regels leggen landen onrealistische en zelfs schadelijke doelen op', vult Hielke Van Doorslaer van Denktank Minerva aan. 'We zullen hetzelfde effect zien als bij de strikte regels tijdens de grote financiële crisis. Daarvan weten we nu dat ze de situatie voor heel veel landen

verergerd hebben. Bovendien zijn de streefcijfers voor de maximale schuldgraad en het begrotingstekort helemaal uit de lucht gegrepen. Dat is louter cijferfetisjisme, zonder bewijs dat het werkt.'

Misgelopen inkomsten

Concrete aanleiding voor de strikte begrotingsregels is het begrotingstekort in verschillende Europese lidstaten. Ook bij ons. Het Federaal Planbureau verwacht dat het tekort in 2029 zal oplopen tot 5,6 procent van het bbp, tegenover 4,6 procent dit jaar. Zonder ingrijpen zal de totale overheidsschuld zo stijgen tot 117 procent van het bbp in 2029.

'Die cijfers tonen ook aan dat de overheid steeds meer inkomsten misloopt', duidt Matthias Somers, eveneens expert bij Denktank Minerva. Daarvoor verwijst de onderzoeker onder meer naar nieuwe cijfers waaruit blijkt dat werkgevers steeds minder bijdragen aan de sociale zekerheid. 'Voor elke 100 euro brutoloon droegen bedrijven in 1996 nog 33 euro bij aan de sociale zekerheid. Vandaag is dat nog slechts 21 euro. Arbeidslastenverla-

Europese top in de KAA Gent Arena. Financiënministers onderhandelden het voorbije weekend over de nieuwe begrotingsregels.

gingen voor bedrijven in de marktsector zullen de sociale zekerheid en de overheid dit jaar meer dan 16 miljard euro kosten. En dat bedrag zal jaar na jaar alleen maar verder stijgen.'

Ook de Nationale Bank van België maakte in 2021 al eens de oefening, door te kijken waar we in vergelijking met andere landen veel en weinig geld aan spenderen. Opvallend: er zijn weinig posten waar de overheid in verhouding veel geld aan uitgeeft. Wat wel met kop en schouders boven andere uitgaven uitstak, waren de uitgaven onder de noemer 'economische zaken'. Volgens de Nationale Bank waren het daarbij vooral de loonsubsidies voor ondernemingen, zoals vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing, die doorwegen in de begroting.

Snoeien in de zorg?

Des te merkwaardiger waren daarom de recente voorstellen van Vlaams Belang en N-VA om te snoeien in de gezondheidszorg om te kunnen investeren in defensie. 'We kruipen stilaan uit het dal van de corona- en energiecrisis', zegt Somers. 'Maar als de nieuwe regels alleen zouden leiden tot besparingen, wordt het heel moeilijk om verder uit dat dal te klimmen. Het is dan een berg op fietsen terwijl we zelf de remmen dichtknijpen. We zullen de economische groei afremmen, waardoor ironisch genoeg net de kans op een schulden crisis stijgt. Geld voor publieke investeringen zal er dan ook helemaal niet meer zijn.'

Er zijn nog andere pistes om het tekort binnen de perken te houden, zeggen de experts. Zo loopt de overheid vijf miljard euro btw-inkomsten mis doordat ze het verplichte gebruik van digitale facturen nog niet oplegt.

Of de vernieuwde begrotingsregels binnenkort ook werkelijkheid worden, zal snel duidelijk worden. Voor eind april moeten de nieuwe begrotingsregels op alle niveaus overeengekomen zijn. ■

Niet de supermarkten, maar enkele grote voedselproducenten profiteerden van de hoge inflatie. De voedselprijzen stegen tijdens de energiecrisis sterker dan nodig was om de gestegen productiekosten te dekken.

– Tekst Simon Bellens / Dominic Zehnder

Winsten van onze duurdere winkelkar gaan naar grootste voedingsproducenten

Op twee jaar tijd steeg de prijs van voedingsmiddelen in België met 24 procent, aldus Statbel, het Belgische statistiekbureau. Omdat de energieprijzen en productiekosten de pan uit rezen door de oorlog in Oekraïne? Nee, achterhaalde Olivier Malay van de studiedienst van ACV Voeding en Diensten. 'Uit de jaarrekeningen die Belgische voedingsbedrijven neerlegden bij de Nationale Bank blijkt dat de extra inkomsten van voedingsproducten groter zijn dan hun extra kosten.'

Dat zorgde voor een gemiddelde winsttoename van 33,2 procent in de sector, berekende Malay. 'Dat maakt het aannemelijk dat de Belgische voedingsindustrie haar prijzen gemiddeld meer dan nodig heeft opgetrokken. Ze profiteren van de crisis.'

Frietflatie

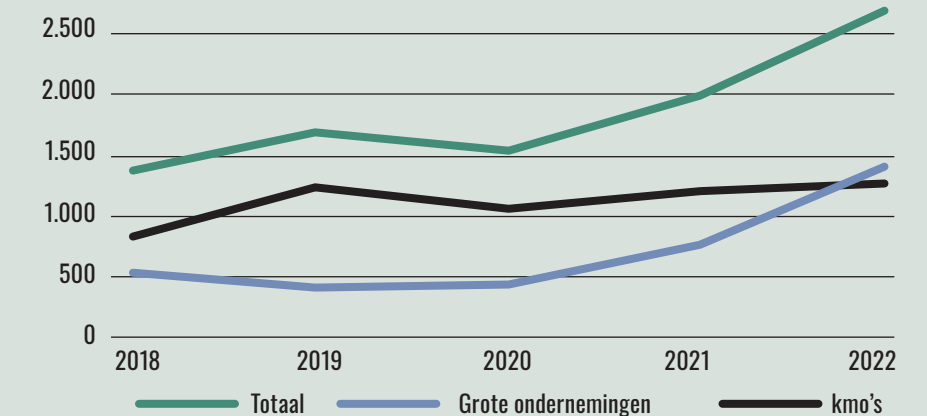
Vooral grote voedingsbedrijven, met 200 werknemers of meer, zagen hun winsten sterk stijgen. Het Amerikaanse Cargill, aardappelverwerkers Clarebout, Agristo en Lutosa, suikerbedrijven Tereos en Tiense Suiker Raffinaderij, en pastaproductent

Soubry hadden samen 5,1 miljard euro inkomsten in 2022, een stijging van 40,2 procent, terwijl hun kosten 34,8 procent toenamen. Kortom, een extra bedrijfswinst van 733 miljoen euro. Die bedrijven meldden overigens geen spectaculaire stijging van de productie, die de uitzonderlijke winsten had kunnen verklaren.

'Bovendien blijkt uit cijfers van de Verenigde Naties', aldus Malay, 'dat wereldwijde voedingsmultinationals de prijzen verder opdreven door te speculeren op stijgende voedselprijzen. Ze kochten bijvoorbeeld massaal graan, maïs en soja op bij de start van de oorlog in Oekraïne om ze later tegen een hogere prijs door te verkopen.'

De hoge winsten in de voedingssector zijn een geschenk voor de aandeelhouders, maar niet voor de loon- en werkvoorwaarden voor werknemers, hekelde Malay. 'Door het strenge kader van de loonnormwet kunnen zij niet meeprofiten. Om deze scheve situatie recht te trekken, kan de Belgische overheid de overwinsten in de sector belasten, zoals het al deed bij de energie- en bankensector.' ■

Bedrijfswinst van de Belgische voedingsnijverheid in miljoen euro

Meer en verplicht geboorteverlof voor alle ouders helpt vrouwen vooruit

Vrouwen lijden een inkomensverlies van zo'n 43 procent tot acht jaar na de geboorte van hun eerste kind. Bij mannen is dat niet het geval. Dat leert een studie van de ULB. Bovendien dreigen vrouwen vaker langdurig arbeidsongeschikt te worden. Een eenvoudige oplossing voor die schrikbarende cijfers? Langer en verplicht geboorteverlof voor de partner.

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Foto **Wouter Van Vooren en Joannie Hennebert**

Onderzoeker Hildegard Van Hove van het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen onderzocht de opname van het geboorteverlof (20 dagen voor vaders of meedouders). Uit een bevraging bij werknemers en ambtenaren die in 2010 vader of meeouder werden, bleek dat 71 procent alle dagen van hun geboorteverlof opnam. In 2021 was dat al 86 procent.

Daarnaast wil maar liefst 85 procent van de bevragden de opname van het geboorteverlof verplichten. 'Door het te verplichten zorg je ervoor dat niemand

tegengehouden wordt door een weigerachtige werkgever. Al vormen die vandaag gelukkig een zeer kleine minderheid.'

Uitbreiding nodig

Heel wat ouders gaven aan dat ze naast het geboorteverlof nog andere verloven opnemen, zoals vakantiedagen, overuren en andere verlofstelsels. Van Hove: 'Dat wijst erop dat het aantal dagen dat we vandaag toekennen niet volstaat.' Daarom pleiten heel wat experts er voor om het geboorteverlof gelijk te trekken met de moederschaps-

rust van vijftien weken. 'Dat zou ook helpen om de genderkloof te dichten, al is daar een nog bredere aanpak voor nodig. Want een arbeider ontvangt gemiddeld 101,73 euro per dag tijdens het geboorteverlof, terwijl een arbeider in moederschapsrust het moet stellen met 53,26 euro per dag, bijna de helft. Door vrouwen financieel te benadelen sturen we vooral moeders in de richting van de zorg en het huishouden', aldus Van Hove. 'Wil je de ongelijkheid van het systeem aanpakken, dan moet je niet alleen de duur gelijktrekken, maar ook de vergoeding van de moederschapsrust optrekken.'

Het ACV roept in de eerste plaats op om het geboorteverlof voor beide partners gelijk te trekken. Genderexperte Marte Billen: 'Kinderen krijgen beïnvloedt de kansen van vrouwen op de arbeidsmarkt, hun inkomen en hun fysieke gezondheid, terwijl bij mannen dergelijke effecten veel minder zichtbaar zijn. Bovendien spenderen vrouwen wekelijks tot 9,5 uur meer aan onbetaalde huishoud- en zorgtaken.' ■

PRAKTISCH

Wat is het geboorteverlof?

Vaders of meedouders kunnen het geboorteverlof opnemen. Dat bedraagt sinds 2023 twintig dagen en kan in principe opgenomen worden door elke werknemer, ongeacht of je vol- of deeltijds werkt, binnen de vier maanden na de geboorte. Je mag zelf kiezen hoe je de dagen wil opnemen. Voor de eerste drie dagen heb je recht op gewaarborgd loon, daarna krijg je een uitkering van 82 procent van je loon, uitbetaald door je ziekenfonds.

→ www.hetacv.be/geboorteverlof

'Geef beide ouders faire kans om een band met kind op te bouwen'

Co-voorzitter van Groen Jeremie Vaneeckhout pleit ervoor het geboorteverlof voor beide ouders gelijk te maken. 'Beide ouders moeten een faire kans krijgen om de zorgtaken gelijkmatig te verdelen en een band met hun kind op te bouwen. Daar hoort een betere vergoeding tegenover te staan voor moeders. Mensen met een minimumloon zouden daarbovenop geen inkomensverlies mogen lijden wanneer zij een kind krijgen.'

Bij Vooruit kijken ze in de eerste plaats naar hoe het ouderschapsverlof aantrekkelijker gemaakt kan worden, zegt woordvoerder Niels Pattyn. 'Wij hebben het geboorteverlof voor vaders en meedouders al opgetrokken naar twintig dagen. Maar in de jaren na de geboorte is meer steun nodig. Het inkomensverlies is te groot voor wie er niet warmjes bij zit. Daarom pleiten wij voor een betere vergoeding die aan het inkomen gekoppeld is.' ■

LIESELOTTE EN MICHIEL UIT OOSTERZELE WERDEN IN 2021 TROTSE OUDERS VAN ALDO

'Met huidig systeem onmogelijk om zorgtaken gelijk te verdelen'

'De moederschapsrust en het geboorteverlof bleken gewoon te weinig', vertelt Michiel. 'Heel je leven verandert. Je moet wennen aan die kleine mens die zoveel zorg vraagt en tegelijk probeer je om je partner te ontlasten zodat die kan herstellen van de bevalling. Ik kan echt niet zeggen dat het huidig systeem toelaat om de zorgtaken tijdens die eerste cruciale maanden gelijk te verdelen. Gelukkig heb ik een meelevende werkgever die zich flexibel opstelde, zodat ik toch kon bijspringen wanneer het nodig was.' ■

BIOFARMACEUTISCH BEDRIJF TAKEDA ZETTE AL STAPPEN OM DE GENDERKLOOF BIJ OUDERS TE DICHTEN EN DE COMBINATIE WERK-GEZIN TE VERGEMAKKELIJKEN

'16 weken betaald geboorteverlof tegen 100 procent van het basissalaris'

'Alle werknemers die een kind verwelkomen door geboorte, adoptie of draagmoederschap hebben recht op zestien weken betaald geboorteverlof tegen 100 procent van hun basissalaris', vertelt Delphine Delhaye, technisch operator op de verpakingslijn en ACVBIE-afgevaardigde op de Takeda-site in Lessen. 'Het bedrijf wil daarmee de discriminatie en ongelijkheid in verlofstelsels tussen ouders wegwerken. Zo zetten we de bedrijfsfilosofie van inclusie, rechtvaardigheid en diversiteit in de praktijk om.' ■

CONTRACT ONTSLAG NEMEN

Waarop moet ik letten als ik een arbeidsovereenkomst wil opzeggen?

Heb je een nieuwe baan gevonden en wil je je huidige arbeidsovereenkomst opzeggen, dan moet je rekening houden met bepaalde regels, afhankelijk van het contract bij je huidige werkgever. Heb je een vast contract, ofwel een contract van onbepaalde duur, dan kun je dat op elk moment opzeggen. Je zult wel een opzegtermijn moeten presteren. De lengte daarvan is afhankelijk van hoelang je in dienst bent.

Heb je een contract van bepaalde duur, ook wel tijdelijk contract genoemd, dan moet je opletten dat je je overeenkomst tijdig opzegt. Een contract van bepaalde duur kan immers alleen in de eerste helft van de contractduur opgezegd worden, en ten laatste binnen de eerste zes maanden. Heb je bijvoorbeeld een contract dat twee jaar loopt, dan kun je het alleen in de eerste zes maanden opzeggen. Je moet in dat geval ook een opzegtermijn presteren. Let wel op: de laatste dag van je opzeg moet ook binnen de eerste zes maanden vallen.

Wil je je contract na die termijn opzeggen, dan zul je het contract in onderling overleg moeten opzeggen. Als dat niet lukt en je wil toch vertrekken, zul je je werkgever een verbrekingsvergoeding moeten betalen die gelijk is aan het loon dat je normaal gezien zou ontvangen tijdens de resterende contractduur. Daarvoor geldt wel een wettelijk maximum.

Je contract moet je altijd schriftelijk opzeggen met een opzegbrief. Daarin moet je je opzegtermijn vermelden en vanaf wanneer die ingaat. De opzegtermijn begint standaard de maandag volgend op de week waarin je je ontslag geeft. Je kunt deze brief persoonlijk afgeven – laat in dat geval een exemplaar tekenen voor ontvangst door je werkgever – of via aangetekende brief opsturen. Wanneer je een aangetekende brief stuurt, moet je die ten laatste op woensdag versturen als je wil dat de opzegtermijn de volgende maandag ingaat. De wet gaat ervan uit dat je brief drie dagen onderweg zal zijn. Verstuur je hem later in de week, dan zal de opzegtermijn pas een week later ingaan. ■

~ www.hetacv.be/ontslag

VACATURES (M/V/X)

Het ACV zoekt

- Stafmedewerker Welzijn op het werk – Schaarbeek
- ~ hetacv.be/jobs

Beweging.net zoekt

- Senior accountant social profit – Schaarbeek
- ~ beweging.net/vacatures

Moederborden in de ruimte van ACB

De printplaten van ACB, ofwel *printed circuit boards*, zijn de basis voor de computersystemen van ruimtestations, satellieten, Airbus-vliegtuigen en nog veel meer.

~ Tekst **Simon Bellens**
~ Foto's **Guy Puttemans**

CONNY VAN PETEGHEM (56) – eindcontrole

'Drieëndertig jaar geleden ben ik hier begonnen. Toen werkten hier slechts tien mensen. Voordien werkte ik in Hamme, in de buurt, bij een ander printbedrijf. Maar dat brandde af na een fout bij het galvaniseren (elektrisch bad om een voorwerp te bedekken met dunne laag metaal, red.) en ging failliet. Nu is ACB nog het enige bedrijf in de sector in België.'

JOHAN VAN AERDE (58) – CAM engineer

'Drieëntwintig jaar geleden werkten we nog veel voor gsm-producenten zoals Nokia of Ericsson, maar die productie is zo goed als volledig naar China verhuisd. Massaproductie gebeurt daar goedkoper, maar wij maken het verschil met onze controle en maataanpak. Belangrijk als niets stuk of mis mag gaan, zoals in de lucht- of ruimtevaart.'

INGE PLATTEAUX (32) – product engineer

'We weten niet altijd waarvoor de platen precies dienen. Soms is er ook een geheimhoudingsplicht. Maar als ik het technische dossier ken, google ik weleens om meer te weten te komen. Zeker bij commerciële toepassingen kom je daar ver mee. Laatst zag ik dat onze platen in een nieuwe Formule 1-bolide zaten.'

PIETER WILLEMS (31) – shift leader

'Ik ben hier nog maar een paar maanden, dan is het belangrijk dat je collega's je goed opvangen. Voor wat we hier doen, bestaat geen speciale opleiding. Je moet het leren op de werkvloer en door de ervaring van je collega's. De technologie staat nooit stil.' ■

FEITEN

ACB in Dendermonde, kort voor Advanced Circuit Boards, is de grootste printplaat-producent van de Franse ACB-groep en het enige printplaatbedrijf in België. Opgericht in 1988 maakte ACB platen voor allerlei elektronische toepassingen, maar inmiddels spitste het zich toe op de luchtvaart, ruimtevaart en defensie. Niches waarin betrouwbaarheid en duurzaamheid centraal staan. Daarvoor zijn de controle en expertise van het 120-tal werknemers in Dendermonde cruciaal.

1. EXPO EUROPEES SPEELGOED

België is in de eerste helft van 2024 voorzitter van de Raad van de Europese Unie. In het Speelgoedmuseum Mechelen loopt daarom de tentoonstelling *PlayZone Europe*. Maak een rondreis doorheen het spel- en speelgoedaanbod van de verschillende Europese lidstaten, van het bekende bouwsteentje uit Denemarken tot de puzzelkubus van de Hongaar Rubik. Via verhalen van Mechelaars die migreerden vanuit een ander Europees land ontdek je hoe kinderen in hun thuisland spelen en welke speltradities ze mee naar hier namen. In de paasvakantie kun je zelf mee een LEGO-kunstwerk bouwen. Je kunt helpen aan een grote kaart van Europa, goed voor 6,5 vierkante meter en 40 kilo aan LEGO-stenen. Vooraf inschrijven is verplicht.

~ tot 31 mei
speelgoedmuseum.be,
 gratis toegang met de MuseumPass

3. FILM THE GREAT ESCAPER

Ontsnappen aan het verleden

WOII-veteraan Bernard Jordan (Michael Caine) haalde in 2014 het wereldnieuws door uit zijn woonzorgcentrum te ontsnappen om de zeventigste herdenking van D-Day in Normandië bij te wonen. Met de steun van zijn vrouw Rene (Glenda Jackson) lukte het de kranige 90-jarige om over het Kanaal zijn gevallen kameraden te herdenken. *The Great Escaper* werpt vragen op over hoe we met ouder worden omgaan en over de zinloosheid van oorlog. ■

~ Vanaf 6 maart in de bioscoop
 Visie mag vijf duotickets weggeven. Maak kans en stuur vóór 8 maart een antwoord op de vraag 'In welk jaar vond D-Day plaats?' naar info@visieredactie.be of per brief naar Visie, PB20, 1031 Brussel.

Breintrein

3		7		5	4
1			9		
		4		9	8
			2		
	8			2	4
7				6	1
5	3	2			
1			9		5
6	9	5			7

2. MUZIEKGESCHIEDENIS

50 jaar Waterloo

Op 6 april 1974 triomfeerde Abba op het Eurovisiesongfestival met hun hit *Waterloo*. Vijftig jaar later wordt dat gevierd met de tentoonstelling *ABBA 1974-2024*. En waar kan die toepasselijker gehouden worden dan op het Domein van de Slag bij Waterloo? Bewonder de fabelachtige outfits en andere bijzondere objecten van dit Zweeds stukje popgeschiedenis. ■

~ tot 18 mei
waterloo1815.be/nl/expo-abba-waterloo

Factcheck.

België heeft een loonhandicap ten opzichte van de buurlanden

De gemiddelde Belgische uurloonkostprijs lag in 2022 3,8 procent lager dan in de buurlanden, toont een nieuw rapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Van een zogenaamde 'loonhandicap' is dus geen sprake.

Tegenstanders van het Belgische loonmodel met een automatische indexering klagen vaak over de zogenaamde 'loonhandicap'. Daarmee bedoelen ze dat de lonen in België door de index sneller zouden stijgen dan in andere landen, met name de buurlanden, waardoor de economie een concurrentieel nadeel heeft.

De loonnormwet bepaalt evenwel dat de lonen niet sneller mogen stijgen dan in de buurlanden, en dat loonsverhogingen enkel mogelijk zijn binnen de marge van de loonstijgingen in Duitsland, Frankrijk en Nederland.

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) berekent de loonevolutie op de manier die de loonnormwet voorschrijft. Uit het nieuwe

rapport van de CRB blijkt nu dat de gemiddelde uurloonkosten in België door de ongezien hoge inflatie 1,8 procent sneller stegen dan in de buurlanden, volgens de rekenwijze van de loonnormwet. Alleen mag de CRB bij die berekening geen rekening houden met verschillende loonsubsidies en werkgeverskortingen op sociale bijdragen, hoewel die de loonkosten voor werkgevers wel drukken.

Toch berekent de CRB ook de loonevolutie zonder de 'sjoemelsoftware' van de loonnormwet. Dan blijkt dat de gemiddelde Belgische uurloonkosten in 2022 3,8 procent lager lagen dan in de buurlanden. Dat verschil zal de komende jaren nog toenemen. De automatische indexering paste in België de lonen immers al aan het duurdere leven aan, terwijl onze burens momenteel

volop aan een inhaaloperatie bezig zijn met loononderhandelingen.

Bovendien zijn Belgische werknemers, volgens cijfers van de Amerikaanse denktank The Conference Board, nog steeds een stuk productiever dan collega's uit Duitsland, Nederland of Frankrijk. Als we die productiviteit meetellen, blijkt een Belgische werknemer vandaag 2,8 procent 'goedkoper'.

'Er is dus wel degelijke marge voor een loonsverhoging', aldus Renaat Hanssens van het ACV. 'De historisch hoge winsten die bedrijven boeken, beduidend hoger dan het gemiddelde in de buurlanden, bewijzen dat. Maar zolang de uiterst strenge loonnormwet bestaat, kunnen sociale partners daarover niet op gelijke voet onderhandelen.' ■

We vragen het aan.

Nathalie Diesbecq
 juriste ACV

Hoe wordt mijn aanvullend pensioen uitbetaald?

In België bouwen 3,7 miljoen werknemers een aanvullend pensioen op. Het is dan misschien niet verplicht, toch bieden verschillende werkgevers het aan het personeel aan. In sommige gevallen is een aanvullend pensioen sectoraal geregeld.

Dat aanvullend pensioen spaar je bij elkaar via de werkgever of sector. In de regel krijg je het bij je pensioering. Ook wanneer je ooit in een vorige baan een aanvullende pensioenreserve opbouwde, maar niet meer in de laatste baan. Alleen blijven voor velen de vragen: hoeveel bedraagt mijn opgebouwd aanvullend pensioen en hoe krijg ik het?

Het antwoord op die eerste vraag vind je zelf makkelijk terug op MyPension.be. Log in met bijvoorbeeld je e-ID of Itsme en krijg een overzicht van de totale pensioenreserve. De uitbetaling van die reserve gebeurt niet altijd op dezelfde manier. In de meeste gevallen krijg je in een keer het volledige kapitaal. Het alternatief is een rente die je maandelijks of jaarlijks ontvangt, soms beperkt in de tijd.

Het pensioenreglement van je plan bepaalt hoe jouw uitbetaling verloopt. Soms biedt het reglement ook een keuze aan, afhankelijk van de individuele behoeften en voorkeuren van de werknemer. Je vindt ook dat reglement terug op MyPension.be. Bovendien is het wettelijk geregeld dat je onder bepaalde voorwaarden het recht hebt om een eenmalige uitbetaling van je opgebouwd kapitaal om te zetten in een levenslange rente. ■

'Ik wil mensen Bol.com niet verbieden, maar ik hoop wel dat ze twee keer nadenken voor ze er een airfryer bestellen'

WIN Undercover aan het werk

'Ik ben eigenlijk permanent bang herkend, en daarmee betrapte te worden', schrijft Jeroen van Bergeijk in zijn boek. De journalist werkte undercover op plaatsen die voor heel veel mensen onzichtbaar zijn: het magazijn van Bol.com, de bagageafhandeling op Schiphol, de klantendienst van een webwinkel ... Hij schreef zijn ervaringen neer in *Undercover aan het werk*.

Visie geeft vijf exemplaren weg. Wil je kans maken op een boek? Beantwoord de volgende vraag in een mail naar lezers@visieredactie.be of in een brief naar Visieredactie, PB 20, 1031 Brussel. Vermeld ook je naam en adres. 'Wat vond Jeroen van Bergeijk het meest immorele bedrijf in zijn onderzoek?'

'Voor 25 euro naar Barcelona vliegen? Ook ik moet mezelf flink overtuigen om eraan te weerstaan.' Nochtans kent Jeroen van Bergeijk als geen ander het echte verhaal achter die spotprijzen. Hij was zelf een tijd 'koffergooier' op de luchthaven van Schiphol. 'Het is een verziekt en pervers systeem, waarbij de prijzen alleen maar zo laag kunnen blijven omdat de mensen die de bagage laden het absolute minimum betaald krijgen.'

– Tekst Nils De Neubourg – Foto Bart Dewaele

Bagageafhandelaar is maar een van de vele banen die Nederlands journalist Van Bergeijk beschrijft in zijn boek *Undercover aan het werk*. Anoniem verkende hij onder meer de wereld van de Uber-chauffeurs, fietsbezorger voor boodschappen, medewerkers in het callcenter voor een webwinkel en de magazijniers bij Bol.com. 'Kutwerk, zoals de meeste mensen die dat soort werk doen zouden zeggen.'

Wat hadden al die banen gemeenschappelijk?

VAN BERGEIJK – 'Vooral de extreme controle die de werkgevers uitoefenen viel me op. Alles wordt vastgelegd, gemeten, beoordeeld. Uber is op dat vlak veruit het meest immorele bedrijf dat ik ben tegengekomen. De app is eigenlijk een voortdurend evaluatiegesprek omdat je na iedere rit een waardering krijgt. Maar overal geldt dat het vertrouwen in de werknemer onbestaande is, laat staan dat er vrijheid of waardering is. Dat leidt tot stress en het werkt demotiverend.'

Je onderzoek begon toen je persoonlijk door een turbulente periode ging en daarom op zoek was naar een baan die mentaal niet te zwaar was. Vond je die mentale rust dan in dat werk?

VAN BERGEIJK – 'Als Uber-chauffeur word je eindeloos opgejaagd en in beweging gehouden door de app. In het callcenter heb je dan weer bijna de hele dag boze mensen aan de telefoon. Eigenlijk was al dat werk mentaal heel inspannend en stressvol. Alleen de baan van verkeersregelaar was het andere uiterste. Daarbij sta je een hele dag met een verkeersbordje op een kruispunt of bij wegenwerken om bijvoorbeeld te vermijden dat fietsers in een put rijden. Die verveling is even erg als de stress. En het is niet dat je op een kruis-

punt even kunt mediteren om de rust toch maar te benutten.'

Ook het undercoverwerk begon na een tijd te wegen.

VAN BERGEIJK – 'Liegen over je identiteit en motivatie wringt natuurlijk. Maar soms kun je niet anders om ergens binnen te geraken. Het is de enige manier om te weten te komen hoe het kan dat in de ochtend de airfryer die je vijf minuten voor middernacht online bestelde al op je stoep staat. Of om te ontdekken hoe de koffer die je bij het inchecken afgeeft ook op je reisbestemming geraakt.'

'Ik voelde me wel schuldig en oneerlijk tegenover de mensen met wie ik samenwerkte. Terwijl ik het juist voor hen deed, om hún verhaal te vertellen. Maar ik kon het niet met ze delen. Dat was een dilemma waar ik nooit echt aan wist te ontsnappen.'

Er wordt in België wel eens naar Nederland gekeken als voorbeeld voor flexibel werk, of voor de avond- en nachtarbeid in de e-commerce.

VAN BERGEIJK – 'Voor de logistiek maakt het niet uit of zo'n distributiecentrum aan de Belgische kant van de grens ligt, of aan de Nederlandse. Dat er opvallend meer in Nederland gevestigd zijn, komt door de bewuste, politieke keuze om die manier van werken toe te laten. Maar die keuze brengt heel wat problemen met zich mee. Zo geraak je bijvoorbeeld niet met het openbaar vervoer aan het magazijn, dat werd midden in een weiland neergezet. Met je minimumloon moet je dan toch een auto betalen om op je werk te geraken. En door de werktijden heb je eigenlijk geen sociaal leven meer. Lokale arbeidskrachten willen dat soort werk niet doen. Daarom zijn we voor die

banen afhankelijk van goedkope en geïmporteerde arbeid. Maar dat levert dan weer allerlei andere problemen op, zoals met huisvesting, integratie of concurrentie.'

'In veel gevallen is dat flexibel werk met bijvoorbeeld tijdelijke contracten ook gewoon een manier om te besparen, en niet omdat het werk zelf dat vereist. Het aandeel flexibel werk is in Nederland het hoogste van heel Europa. Dat is kwalijk, want bedrijven schuiven kosten gewoon af op zowel het individu als de samenleving.'

'Zulke bedrijven kunnen alleen bestaan door de lage lonen. Zijn die negentiende-eeuwse toestanden echt de economie die we willen? Die vraag stel ik niet alleen, maar ook veel economen.'

Moeten we dan allemaal stoppen met bestellen op Bol.com of een Uber reserveren?

VAN BERGEIJK – 'Ik ben niet de moraalpolitie. Alleen mogen we niet vergeten om rekening te houden met onze medemens. Als je een Uber neemt, is de kans groot dat je chauffeur gewoon een jongen is die zijn gezin probeert te onderhouden. Je kunt het steunen van zo iemand moeilijk problematisch noemen, maar het bedrijf zelf is wel heel immoreel.'

'Met mijn undercoverwerk wil ik lezers vooral tonen hoe de systemen die we gebruiken in elkaar zitten en wat de gevolgen zijn, voor de mens en de planeet. Ik hoop wat bij te dragen aan het bewustzijn en de empathie voor de mensen die dat soort werk doen. Ik wil mensen niet verbieden om bij Bol.com te bestellen, maar ik hoop wel dat ze twee keer nadenken voor ze online een airfryer bestellen.' ■

Tijdelijke werkloosheid

Check je 5 euro toeslag per dag

Vanaf 1 januari 2024 hebben werknemers met een bruto maandloon van maximaal 4.000 euro bij tijdelijke werkloosheid recht op vijf euro extra per dag. Die toeslag komt er omdat de uitkering bij tijdelijke werkloosheid daalde vanaf 1 januari dit jaar. Werknemers controleren het best goed op hun loonbrief, want het systeem is nog niet waterdicht.

→ Tekst **Lies Van der Auwera**

→ Foto **ID/ Rhode Van Elsen**

De federale regering besliste om de uitkering voor tijdelijke werkloosheid te verlagen van 65 procent naar 60 procent van het loon. De nieuwe regeling waarbij 5 euro per dag wordt bijgepast moet het verlies aan inkomen opvangen wanneer werknemers niet aan de slag kunnen, bijvoorbeeld door weersomstandigheden. Bij tijdelijke werkloosheid door overmacht is er een uitzondering en geldt de toeslag niet.

‘Sowieso gaan werknemers er met dit systeem op achteruit’, stelt secretaris Ewout Franssen van ACVBIE, ‘want vijf procent van het loon is meer dan vijf euro per dag. Bouwvakkers die bijvoorbeeld door slecht weer thuiszitten, krijgen nu sowieso minder.’

In dat geval is ook Philip Verryckx (41), metselaar bij aannemingsbedrijf Artem. ‘Al valt het in ons bedrijf nog mee met werkdagen die wegvallen. Afgelopen maand was ik een vijftal dagen thuis.

Uiteraard heeft dat wel een impact op ons inkomen en komen we zo moeilijker rond.’

Werkgevers en sociale secretariaten nog niet klaar

Zowel werkgevers als sociale secretariaten zijn nog niet klaar voor het nieuwe systeem met de bijpassing. ‘Zo lopen werknemers kans om mis te lopen waar ze recht op hebben’, verzucht Franssen. Voortaan moet immers de werkgever de toelage betalen. ‘Sommige malafide bedrijven zullen op deze manier hun verplichting niet nakomen’, voorspelt hij. ‘Je moet immers als werknemer nu meer moeite doen om na te kijken of de toelage effectief op je loonbrief staat. Als je al op de hoogte bent van je rechten.’

Als vakbonden en werkgevers tot een akkoord zijn gekomen, betaalt niet de

werkgever, maar het Fonds Bestaanszekerheid. Dit is het geval in de sectoren metaalbouw arbeiders (pc 111.01-02-03), de sector edele metalen (psc 149.03) en recent ook in de sector hout en stoffering. Maar zo'n akkoord bleek een brug te ver voor de werkgevers in een aantal andere sectoren.

Michiel Jehaes (25), techniek bij Machiels Building, is blij met de geslaagde regeling voor zijn sector. ‘Zo zijn we er zeker van dat de toelage ook effectief naar de werknemers gaat.’ Dat is nodig, want ook hij heeft regelmatig onder tijdelijke werkloosheid te lijden. ‘Vorig jaar zat ik bijna drie maanden thuis, dit jaar al drie weken, omdat projecten elkaar niet snel genoeg opvolgen. Het verlies aan inkomen is dus aanzienlijk voor ons.’ ■

~ Meer info? Contacteer je ACV-CSC METEA of ACVBIE-secretariaat.

Meer controle op sociale fraude in verhuissector

Om sociale fraude aan te pakken in de verhuissector, ondertekenen federale ministers Frank Vandenbroucke (Vooruit), Pierre-Yves Dermagne (PS), David Clarinval (MR) en de sociale partners eind februari het nationaal Plan voor Eerlijke Concurrentie (PEC).

Een antwoord bieden aan de sociale fraude en dumping in de verhuissector is nodig, benadrukt Floor Baleci, wegvervoersecretaris bij ACV Transcom: ‘We zijn dan ook blij met dit plan, dat eindelijk concrete stappen zet om fraude en wantoestanden bij malafide verhuissector aan te pakken.’

De eeuwige zoektocht van consumenten naar de laagste prijs, ondermijnt al te vaak de kwaliteit. Kapotte meubels of verhuissectora's die niet komen opdagen zijn vaakgehoorde klachten. Het PEC wil consumenten sensibiliseren met een informatiecampagne en voert meer controle in. Zo is er vanaf 1 januari 2025 een verplichte melding van aanwezigheid en werflootatie op een digitale tool.

Werknemers hebben baat bij eerlijkere concurrentie, vervolgt Baleci. ‘Door de registratie vanaf 1 januari komt er meer controle op sociale dumping. Zwartwerkers vormen een kwetsbare groep die onvoldoende bescherming krijgen. Daarom is het cruciaal dat wij als sociale partners hun belangen behartigen en hen beschermen tegen malafide praktijken.’ ■

© ID/LIEVEN VAN ASSCHE

Actrice

Janne Desmet

gevat
in 5
woorden

Supporter

'Ik supporter graag voor mensen die in het leven obstakels moeten overwinnen. Het fascineert mij hoe mensen zoveel weerbaarheid aan de dag leggen en ondanks alles blijven zoeken naar een vorm van geluk. Het is ook fijn om het over zaken te hebben waar mensen schroom over voelen. Daarom sprak het mij zo aan om mee te schrijven en te werken aan de nieuwe film *Holy Rosita*, die gaat over of iedereen het recht heeft om kinderen te krijgen. Een onwaarschijnlijk moeilijk vraagstuk, waar iedereen wel een mening over heeft.'

Allemaal

'Het is schrijnend om te zien hoe het onderwijs steeds minder steun krijgt. Er zijn zoveel maatschappelijke problemen die we kunnen verbeteren of oplossen als we meer zouden investeren in onze kinderen en jongeren. Wanneer ik lees dat jongeren met een lege boterhamdoos op school verschijnen, zijn niet alleen de ouders verantwoordelijk, maar wij allemaal.'

Uitdagen

'Een aantal jaar geleden heb ik meegeholpen in een gesloten jeugdinstituut in Mol. Dat heeft mijn ogen geopend. We zijn geneigd om jongeren in moeilijkheden te linken aan hun sociale of financiële achtergrond, maar daar zitten evengoed jongeren die uit een zeer begaan en gegoed gezin komen. Zulke ervaringen tonen dat ik mijn eigen ideeën en gedachten niet altijd voor waar moet aannemen, maar ze net moet uitdagen.'

Doorgeven

'Ik vind het fascinerend hoe de plek waar je geboren wordt je persoonlijkheid kan definiëren. In West-Vlaanderen voel je de naweeën van het verleden: de oorlogen die er zijn uitgevochten en het strenge katholicisme dat er eeuwen heeft geheerst. Mijn oma is net 95 geworden en kan alles nog uit de eerste hand vertellen. Van generatie op generatie wordt de grote werkvijver meegegeven, maar ook veel gedragingen en denkwijzen die niet nodig zijn. Zo voel ik mij regelmatig bang, terwijl daar geen rationele aanleiding toe is.'

Twijelaar

'Er zit in mij een tegenstrijdigheid. Ik kan heel fel en emotioneel reageren op onrecht, maar tegelijkertijd ben ik ook bang om mensen te bruuskieren. Ik kan met open mond zitten kijken naar mensen die compromisloos gaan staan voor wat ze vinden, hun mening uitschreeuwen en zich ook nog durven te richten tot de personen bij wie het moet binnenkomen. Dan denk ik: *Dat moet ik ook doen!* Maar dan twijfel ik onmiddellijk weer, een van mijn grote talenten.' (lacht)

WEST-VLAANDEREN

